

avifauna

Mnoho ptačích druhů, které se v České republice vyskytují, během podzimu odlétá do oblastí s příznivějším podnebím a s dostatkem dostupné potravy. Ptáci zůstávající u nás přes zimu rádi přijmou pomoc ze strany člověka formou příkrmování především za tuhých zim se silnými mrazy a vysokou sněhovou pokrývkou. Doporučujeme však krmit pouze od listopadu do konce března, po zbytek roku si ptáci potravu snadno najdou sami. Musíme mít také na paměti, že umístěním krmítka na svou zahradu, balkon i parapet okna na sebe bereme velkou zodpovědnost. Ptáci si tvoří tukové zásoby především v druhé části dne. Při rozhodování, kde se před nocí nakrmit, počítají pravděpodobně také s naším krmítkem, a pokud v něm bude potrava chybět, může být již pozdě shánět ji někde jinde. Jestliže se tedy rozhodneme ptáky příkrmovat, měli bychom to dělat pravidelně.

Sýkora modřinka (Cyanistes caeruleus) má ráda lojové koule nebo doma vyrobenou tukovou směs, kterou naplníme polovinu kokosového ořechu.

ZIMNÍ PŘIKRMOVÁNÍ PTÁKŮ

ČÍM KRMIT

Potrava u nás přezimujících opeřenců je převážně rostlinná a tvoří ji různá semena, jádra, bobule a jiné plody. Většina ptáků běžně navštěvujících krmítka nejlépe přijímá slunečnicová semena. Vrabeč nebo hrdličky uvítají na krmítku i obilná zrna jako oves, proso a pšenici. Zakoupit můžeme také již namíchané směsi krmivo pro přezimující ptáky označované jako krmivo pro venkovní ptactvo či zimní směs někdy obsahující kromě zmíněných semen a obilí také luštěniny a kukuřici. Když ponecháme na podzim několik jablek na stromě, budou nám za ně vděční kosi a kvíčaly, a budeme-li mít štěstí, dočkáme se i malého hejna pest-

řých severských návštěvníku – brkoslavů severních. Strakapoudy, sýkory či brhlíky nejlépe pohostíme tukovou směsí, kterou si můžeme zakoupit v podobě lojových koulí. Doporučujeme je však nejprve vybalit ze sítěk a umístit do jiných k tomu určených nosičů, např. kovových válců. Do sítěk se totiž ptáci mohou zamotat a zapomenuté pohozené síťky lákají i po zimě jiné živočichy, např. psy či ježky, a způsobují jim vážné trávicí potíže. Snažíme se také nekupovat levné koule plné palmového tuku, jehož produkce má katastrofální dopad na původní tropické lesy včetně v nich planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů i dalších organismů a navíc ptákům často ani

Mlynaříci dlouhoocasí (Aegithalos caudatus) jsou pro svůj něžný vzhled vítanými hosty jak na lojových koulích, tak na dřevěných krmítkách. I když je to klasika, hůře se čistí na rozdíl od modernějších plastových krmítek.

nechutná. Zábavnější, hlavně pro děti, může být zhotovení závěsného tukového krmítka vlastními silami.

NENECHTE SI UJÍT NOVÝ PROGRAM OBČANSKÉ VĚDY PTAČÍ KRMÍTKA!

O prvním lednovém víkendu 4.–6. ledna 2019 spouští Česká společnost ornitologická zbrusu nový program Ptačí krmítka,

JAK SPRÁVNĚ PŘIKRMOVAT

- Krmíme od listopadu do března.
- Množství potravy přizpůsobujeme aktuálnímu počasí. Více krmiva podáváme za mrazů a vysoké sněhové pokrývky.
- Krmítko umístíme alespoň 1,5 m nad zemí, ideálně na závětrné a nerušené místo.
- Potrava musí být vždy chráněna před sněhem a deštěm.
- Krmení pravidelně doplňujeme a krmítko čistíme od trusu a šlupek.
- Nikdy nekrmíme plesnivým či jinak zkaženým krmivem. Vhodné potraviny z naší kuchyně jsou např. vařená rýže, vločky, syrové maso nebo lůj (vše nesolené!). Naprosto nevhodné jsou kořeněné, solené, uzené či přepálené kuchyňské zbytky.
- Pozor na velké skleněné plochy v blízkosti krmítka. Ptáci do nich mohou narážet a vážně se poranit či zabít. Zabezpečíme je proto záclonami nebo nálepkami.
- Čím rozmanitější potravu v krmítku nabídneme, tím více druhů pak můžeme pozorovat.

Brhlík lesní (*Sitta europaea*) nekonzumuje semínka na krmítku, ale vždy s nimi odlétá do ústraní.

Vysadíme-li na zahradě jeřáb nebo ponecháme na stromech několik jablek, může se nám poštětít, že nás poctí návštěvou zimní host brkoslav severní (*Bombycilla garrulus*).

ve kterém se široká veřejnost může zapojit do sčítání ptáků na krmítkách. Jedná se o výzkum, do něhož se může zapojit úplně každý bez jakýchkoli předchozích zkušeností se sčítáním či pozorováním ptáků. Není to vůbec těžké a ještě se u toho pobavíte, aniž byste opustili teplo svého domova.

NA CO SE MŮŽETE TĚŠIT?

- zapojíte se do výzkumu sčítání ptáků na krmítkách
- dostanete zajímavé materiály o ptáčích navštěvujících krmítka a o jejich krmení
- za účast získáte certifikát s profilem vašeho krmítka
- bude vás to bavit!

PROČ SČÍTAT?

Sběr údajů o ptáčích navštěvujících krmítka nám pomůže nalézt odpověď na řadu zajímavých otázek o stavu ptačích populací a jejich proměnách v zimním období. Poznáání uvedených zákonitostí však oprávněně vyžaduje velké množství dat, jejichž získání je časově velmi náročné. Právě vy se tak můžete stát výzkumníky, díky nimž shromáždíme dostatek informací o počtech ptačích druhů na krmítkách. Sčítat budeme již od pátku 4. ledna, zapojit se tak mohou i školní třídy, kluby či mateřské školy.

JAK SE ZÚČASTNIT?

- vyberte si vhodné místo k pozorování – nejlépe krmítko s pestrou nabídkou potravy (čím pravidelněji budete doplňovat zásoby, tím více opeřenců na své krmítko přilákáte), ale je možné účastnit se i bez krmítka. Nezáleží, zda pozorujete v zahradě, na balkoně, v parku či máte krmítko na parapetu okna
 - kdykoli v průběhu 4. – 6. ledna 2019 pozorujte po dobu jedné hodiny krmítko a zapisujte množství jednotlivých ptačích druhů
 - údaje nám nezapomeňte zaslat.
- Nezmeškejte první ročník programu Ptačí krmítka a navštivte níže uvedené webové stránky, kde se dozvíte více. Těšíme se na vaši účast a přejeme příjemné zážitky.

